

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Men schrijft in

te Tongeren, bij M. COLLÉE, uitgever & eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 31.

De Postrijder verschijnt 's dinsdag 's donderdags & zaterdags.

Abonnement

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. „
Een blad afzonderlijk, 15 centimen.
Aankondigingen, 15 centimen per
drukregel.

TONGEREN, DEN 26 SEPTEMBER.

Europa en het Pausdom.

Indien wij Europa in de hedendaagsche tijdsomstandigheden een weinig gadeslaan; als wij de verwarring, die zich overal opdoet, waarnemen, mag men met recht zeggen: er bestaat geen Europa meer. Neen; de hedendaagsche samenleving in Europa mag op die beschaving, op dien vooruitgang, waar het vroeger fier op was, niet meer roemen.

Want welke beschaving doet zich tegenwoordig voor ons op?

De vernietiging der volkeren die zich onderling verscheuren, de lage spotternij die juist op de verminkte lijen der vijanden, de twist en de tweedracht die de inwoners van hetzelfde land malkander eenen doodelijken haat doet toedragen en waarvan wij reeds meermaals de razernij in bloedende baden hebben zien koelen.

Slaan wij een oogslag op den hedendaagschen toestand van Europa.

Pruisen zien wij zijne nijldige hand loodzwaar op Frankrijk drukken, en slechts de minste vonk afwachten om het vuur der wraak die in Bismarck blaakt weder te ontsteken.

Italië levert ons het schouwspel van een land dat vroeger weelde en voorspoed genoot en thans wegwijkt en weldra zal bezwijken onder de armoede en den hongersnood.

Verders braken de kanons in Spanje verdelging en vernietiging te midden zijner kinderen die malkander in den burgeroorlog vernielen.

Levert België in de huidige tijdsomstandigheden nog het toonbeeld van rust en vrede, en mag men tot nu toe over zijnen heilvollen toestand juichen, toch kan men niet ontkennen dat zich hier insgelijks donkere wolken aan den gezichtseinder opdoen, en kortelings dreigen los te bersten.

Waarom vinden wij de oorzaak van al die rampen?

Wij hebben ze meermaals aangetoond, wij kunnen slechts de goddeloosheid aanstippen.

Als wij de vorige eeuwen in oogenchouw nemen, vinden wij daar een klaar bewijs van. Toen was Europa onder eenen standaard en dezelfde stem gebod aan de volkeren. Wij bedoelen den standaard van het kruis en de stem des Pauzes. Wel mocht van tijd tot tijd de hoogmoed, de afgunst, de hebzucht, die algemeene vrede die over gansch Europa heerschte verbreken, altijd boog het ongelijk voor de stem van Rome, en eendracht en vreugde volgde steeds haar gebiedend woord.

Door de stem des Pauzes werd de

De plannen van Peerjan

DOOR

SLEECKX.

(13^e VERVOLG.)

Na de gelukkig verbrachte verlossing, was de man van de kunst vertrokken, en waren vader en zoon in de keuken alleen gebleven om het overschot van den stoot te ledigen, terwijl de knechts en meiden zich in den stal verder met de kalfkoe, haren mutten (1) en al de bijzonderheden, welke dezès koe in de wereld hadden gekenmerkt, bezig hielden.

De Claessens waren begonnen met insgelijks over de bonte — de kalfkoe — en haar jong te spreken.

Het vraagpunt van het al of niet opzetten (2) was lang en breed behandeld geworden.

Na rijp beleid had men beslist het kind zoo spoedig mogelijk van de moeder te scheiden en den mutten aan eenen beenhouwer van de stad, wiens klanten, zoo het scheen, bijzonder op hannekensvleesch (3) gesteld waren over te laten.

Eens dit gewichtig punt afgedaan, was men ongewoone op een ander vrij belangwekkender onderwerp, den persoon van Mietriene's dochter, gekomen.

— Gelijk ik zeg, vader, sprak Tist met eene mengeling van toorn en weemoed, die zijn leelijk wezen dubbel leelijk maakte, gelijk ik zeg: alle avonden, onmiddellijk na den eten, steekt de bedeljongen zijne pijp op en doet alsof hij het

Mahomelhaansche barbaarschheid in Azia teruggedrongen.

Onder het geleide der Pauzen zien wij de wonderlijkste uitvindingen zich opdoen; die tijden leveren aan de thans nog verstormde menigte hare ontschatbare meesterstukken.

Scheurmakers, onder verscheidene namen bekend, verbraken de eerbied; twist en tweedracht zijn de vruchten dier verbreking geweest. Wij treden van de eene omwenteling in de andere; de oorlog heerscht bestendig in Europa.

Het gebiedend woord des Pauzes is door de macht van het buskruid vervangen. Sinds zijn de omwenteling van 1792, de verschillende oorlogen tusschen Pruisen, Oostenrijk en Frankrijk en de Parijsische commune Europa ten deel gevallen.

De haat en de wraakzucht, die de verschillende natieën verscheuren, zijn ook tusschen de bewoners der landen gedrongen, de Godsdienshaat en de hoogmoed hebben er de tweedracht in ruime mate gezaaid.

En terwijl wij aldus tot het heidendom, tot de barbaarschheid wederkeeren, vinden de hedendaagsche gebeurtenissen toch ook hare bewonderaars.

De internationalisten slaakten eenen kreet van vreugde als de Parijsische commune losbrak, Bismarck met zijne krupkanons wordt thans tot in de wolken verheven.

Het liberalisme vindt een hatelijk vermaak de gezindheden en de gemoederen der volkeren te verdeelen en aan te litsen, doch de verschrikte menigte heeft de zoogezegde hedendaagsche vooruitgang aan het werk gezien en het roept op redding.

Dit reddmiddel is slechts in 't katholicisme te vinden. De katholieke Kerk is ons heilmiddel, in den Paus vinden wij den eenigen heelmeeester mogelijk.

Zonder Paus, zonder Kerk van Christus kan Europa niet bestaan.

Het collegie van Tongeren.

Wij hebben reeds verleden dinsdag een woord gezegd over de zitting van onzen gemeente-raad van den 21 september.

Men moet die zitting bijgewoond hebben om zich eene gedachte te kunnen maken van de onbekwaamheid der liberale meerderheid die daar op het stadhuis onze stadsbelangen bestuurt. Die onbekwaamheid is verleden maandag in tegenwoordigheid van een talrijk publiek uitgesproken.

De liberalen die hunne mannen daar aan het werk gezien hebben stonden beschaamd van tegenwoordigd te zijn door die nulliteiten die de namen dragen van Perreau, Ghinéau, Bailly, François, Licops & Hardy.

En zeggen dat het bestuur der belangen eener stad gelijk Tongeren zich bevindt in de handen van zulke onverstandige en onbekwame mannen die niet verdienen van raadslid in het geringste dorp te zijn!

veld inkuiert. Maar het is enkel voor de gedoogen. Zoodra hij achter ons aardappelveld komt, slaat hij links om, bereikt het weidepad en sluipst naar de Megancks toe.

Daar zit hij dan met Loken en hare moeder te kouten en te heuvelen, dat het iemand door de ziel snijdt. Wat zij vertellen weet God de Heer, ik geloof vast, dat zij kwaad van u spreken, vader. Er komt geen einde aan hun gebabbel, en, als hij haar verlaat, dan is het een « goeden nacht! » een « slaap gerust! » een « tot morgen! » dat ge er misselijk van wordt.

Ik heb het reeds dikwijls gehoord, want ik kan mij van die drommelsche gewoonte, s'avonds rond Mietriene's woning te slenteren, niet ontmaken... Ik vrees, dat het op een huwelijk tusschen hem en Loken zal uitdraaien.

Bijna sumpend besloot Tist met dien ontmoedigenden volzin zijne rede.

Peerjan werd door de droefheid van zijnen erigenaam zoodanig getroffen, dat hij het glas hield, hetwelk hij aan zijne lippen wilde brengen, terugtrok en onangeroerd op tafel zette.

— Op een huwelijk! Dat zoude de satan!... riep hij verbleekend. Gij zult u bedriegen, Tist! voegde hij er na eens korte poos bij.

— Ik ben er haast zeker van! zei Tist. Gij moest eens hooren, hoe vriendelijk Mietriene hem toespreekt. Brunoken langs hier, Brunoken langs daar, het is al, lieve vriend, beste jongen en, brave borst, wat de klok slaat. En Loken dan! Dat is nog veel erger.

Hare stem klinkt gewoonlijk zoet, maar als zij hem het woord toestuur, komt het mij voor, dat zij ze nog zoeter poogt te maken. Men zoude zweren, dat zij een liedje zingt... Het is om dol te worden!

— Duivekaters!

— Ziedaar nogthans het gevolg van uw plan!

En dat noemt zich mannen van progres, mannen van het licht! Men wist wel dat zij den poeder niet uitgevonden hadden, maar men meende toch niet dat het zoo onvergelykelijke zeros waren.

M. de schepen Meyers heeft met zijne gekende welsprekendheid herinnerd dat het stadscollegie sedert acht maanden van alle godsdiensdig onderwijs beroofd is. Deze toestand, zegt hij, is zeer nadeelig voor het collegie, omdat de ouders die aan hunne kinderen het onderwijs willen geven, hen naar andere gestichten zullen zenden, waar zij het godsdiensdig onderwijs te gelijk met het wetenschappelijk onderricht zullen ontvangen. Het wantrouwen aangaande het collegie van Tongeren is nog vermeerderd geworden bij de laatste prijs-ideeling, toen geen enkele prijs van kristelijke leerling werd uitgereikt.

Het programma der leergangen voor het aannstaande jaar komt te verschijnen en daarin alweer bemerkt men de afwezigheid van eenen professor van godsdiensdig zoowel als de afwezigheid van alle godsdiensdig onderwijs.

Deze toestand, welken de liberalen doen voortduren, is niet alleen strijdig tegen de godsdiensdig gevoelens der bevolking, hij is ook in tegenstand met het reglement aangaande het collegie. Het reglement zegt inderdaad dat het godsdiensdig onderwijs in het collegie moet gegeven worden door eenen priester te benoemen door Mgr den bisschop van Luik, dat de priester, buiten zijne les, eene wekelijkse conferentie zal geven aan de leerlingen, dat deze de mis moeten bijwonen op de bepaalde dagen, dat de klassen in het collegie moeten beginnen en eindigen met een gebed, dat de professoren zich niets kunnen toelaten hetzij in hunne lessen hetzij in hun gedrag, hetgeen tegenstrijdig kan zijn met het godsdiensdig onderwijs.

Deze voorschriften van het reglement worden geenszins nagevolgd in het collegie van Tongeren. Geen priester zet den voet in het gesticht en alles wat van verre of nabij aan het godsdiensdig onderwijs raakt is er uit verbanen. Ons liberaal gemeente-bestuur heeft niets gedaan om een einde aan dien toestand te stellen. Onder de liberalen die heden het reglement van het collegie onder de voeten treden, bevinden er zich nogtans die dat zelfde reglement in 1855 hebben helpen maken, bij voorbeeld M. Bailly.

Men weet hoe en waarom het godsdiensdig onderwijs uit ons collegie verdwenen is. Den 24 december laatsleden werd een vrijdenker zonder kruis of priester begraven. De omstandigheden die deze begrafenis omringden maakten er van eene ongodsdienstige manifestatie die alle kristelijke gevoelens onzer medeburgers moest krenken. Tusschen de talrijke vrijdenkers die aan dit openbaar schandaal deel namen bemerkte men den directeur en verscheidene professoren van ons stads-collegie.

Dit was eene duidelijke overtreding van artikel 17 van het reglement, hetwelk zegt dat de professoren in hun gedrag zoo wel als in hunne leerling alles zullen vermijden wat strijdig zou zijn tegen het godsdiensdig onderwijs. De professor van godsdiensdig beriep zich op de stads-overheden die het gezag voeren over het personeel der scholen. En wat deed de gemeente-raad. Die zelfde liberale gemeente-raad die heden nog op het stadhuis

zetelt gaf ongelijk aan den professor van godsdiensdig en keurde het gedrag goed van den directeur en der professoren die de goddelooze begrafenis van den opsteller der *Verdette* vergezeld hadden.

Van dien dag af was het niet meer mogelijk dat de eerw. abt Mievis nog in zijnen leerstoel verbleef. De vrijdenkerij zegepraalde en het liberaal blad onzer stadhuismannen riep vol vreugde uit dat alles wat de professor van godsdiensdig onderwees niets anders dan prullen zijn.

Daaruit zoo sedert acht maanden. MM. Meyers, Vroonen, Goart & Davis waren van gedachte dat er een einde aan dien toestand moest gesteld worden. Zij deden dus het voorstel van het collegie van burgemeester & schepenen te lasten voortaan de hand te houden aan de stipte navolging van het reglement des collegie en bij Mgr den bisschop de noodige stappen aan te wenden tot de benoeming van eenen priester als professor van godsdiensdig.

Daarvan willen onze liberalen niet hooren. Het reglement van het stads collegie willen zij niet doen uitvoeren, maar zij willen dat de directeur en de professoren het recht hebben om alle uren van den dag, in hunne lessen en in hun gedrag, het godsdiensdig onderwijs van den priester te dwarsboomen. In zulke omstandigheden, dat laat zich begrijpen, kan de bisschop geen priester tot leeraar van godsdiensdig benoemen.

Het is juist omdat zij geen priester in het collegie begeeren dat MM. Perreau, Ghinéau, Bailly, François, Licops & Hardy het voorstel der katholieke leden van den raad verworpen hebben.

Maar om de onnoozele menschen het lint voor den mond te strijken komen de liberalen met een ander voorstel voor den dag. Zij beslissen dat de raad zich zal wenden tot den minister van binnenlandsche zaken, ten einde eenen priester als professor van godsdiensdig te doen benoemen. Juist alsof de minister daar iets in te zien had. Het is niet naar den minister maar wel naar den bisschop dat men moet gaan om eenen geestelijken te doen benoemen. Als er nog eens een kapelaan moet genoemd worden dan zal het zeker ook de minister zijn in plaats van den bisschop die hem zal noemen?

Wil men rechtzinnig dat het godsdiensdig onderwijs op nieuw zijne plaats neme in het stads-collegie, dan moet men aan de geestelijke overheid de waarborg geven dat het onderwijs van den priester niet zal omverre worpen worden door de ongodsdienstige voorbeelden des gedrags van de andere professoren. Wil men deze waarborg geven of zelfs wil men enkel beloven dat het reglement getrouw zal nagevolgd worden dan bekomt men dadelijk eenen priester.

Maar van die oor wil de liberale meerderheid niet hooren; zij verzet zich tegen alle maatregelen die den priester en het godsdiensdig onderwijs in het collegie moeten terug voeren en om de onnoozele menschen te loopen vragen zij eenen priester aan den minister die hen natuurlijk niet kan helpen.

Het is heden eens te meer bewezen dat het de schuld onzer liberalen is zoo geen priester den voet meer zet in ons stads-collegie. Op onze liberalen alleen zal alle verantwoordelijkheid vallen, indien hunne handelwijze den val van het collegie voort gevoelt heeft.

ik niet. Wat denkt gij? Zoo ik hem doorzond?

— En dan?

— En dan! Wel hij zoude verplicht zijn het dorp te verlaten en naar elders op te krossen.

— Alsof er geen lieden in de parochie waren die maar op eene gelegenheid wachten om hem in dienst te nemen! Ik wed dat er tien gereed zijn, om hem met open armen te ontvangen.

— Gij hebt jandorie gelijk. Ik ken er verscheidene die reeds handiaale malen poogden hem door beloften van hooger loon en lekkerder eten en drinken van ons te troggelen.

Peerjan ging voort:

— Ik begrijp zelfs niet, wat den domkop tot hiertoe belet heeft naar hunne voorzagen te luisteren en den koop toe te slaan. Ik had daaraan eerst niet gedacht, doch nu gij 't zegt, valt het mij terug in... Iets anders dus!... Het zoude iets moeten zijn dat hem in eenen kwaden reuk brengt, de parochianen schuw van hem maakt en hem dwingt verre, heel verre van hier te gaan, om zich te verhuizen... Laat zien, zonde er geen middel wezen hem van ontrouw, van diefstal te beschuldigen?... Met de eene of anderen kleinigheid in zijn sluitmandje te moffelen, zouden wij er misschien in slagen.

— Ons door iedereen te doen uitlachen! Hij staat als een toonbeeld van goede trouw, als een wonder van eertijheid te boek, sedert dat hij u het geld van den markttag wederbracht, dat gij de stommigheid gebad hadt, bij uwe terugkomst uit de stad, aan 't Palingshuis te verliezen.

— Ook waar, sapperdeboeren! En toch dient er iets gevonden, iets, dat doorslaat en werk. Ha!... Daar heb ik het, geloof ik!... Wij zullen hem met een onzer jongen aan het vechten, maar dapper aan het vechten helpen.

— Aan het vechten? Ik zie niet, dat wij daar veel zullen bijwinnen.

(1) Zeer jong kalf.
(2) Opkwekken.
(3) Vleesch van een nuchter kalf.

(4) Hij is, er, goddijg en wordt er wel onthaald.